

יום ב', ה' ב תשס"ה (14 בפברואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

דיינו?! (2)

בשיר "דיינו" שאנו שרים בשלחן ליל הסדר, אנחנו מצהירים בפני ה' ובפני המסובים: "אילו הוציאנו ממצרים, ולא עשה בהם שפטים – דינו \ ... אילו קרע לנו את הים, ולא העבירנו בתוכו בחרבה – דינו \ ... אילו נתן לנו את התורה, ולא הכניסנו לארץ ישראל – דינו ..."

ונשאלת השאלה – האמנם? היה לנו מספיק רק שה' יתברך יוציא אותנו ממצרים, מבלי לתת לנו סיבה לצאת? היה מספיק לקרוע את הים, מבלי לייבש את הקרקע כדי שנוכל בבטחה לברוח מהמצרים הרודפים אותנו? אמנם היה מספיק לתת לנו את התורה, מבלי לתת לנו את הכלי – ארץ-ישראל – בו נוכל לקיים אותה? האמנם? כן, צריכים להודות על כל חסד שה' יתברך עושה איתנו, ואין הגאולה צריכה להיות שלמה כדי להגיד לה' "תודה". אבל... דינו?

כפי שראינו במצגת שהפצנו לפני שבת, החודש העברי מבוסס על החודש של הירח - כלומר, הזמן שהירח לוקח להשלים סיבוב סביב כדור הארץ. וזה, כפי שציינה הקוראת, כ-29 יום וחצי. כיוון שאין החודש יכול להיות חלקי יום, אזי אורכי החודש (באופן 'גס') הם או 29 יום או 30 יום. אילולא היו אילוצים נוספים, כגון שאין ראש השנה מתחיל באחד מימי א', ד', או ו'; וכן שחג הפסח אינו מתחיל בימים ב', ד' או ו', אזי היו מספרי היום לחודש מתחלפים זה עם זה באופן פשוט (תשרי 30 יום, חשוון 29 יום, כסלו 30 יום).

כאשר החודש הוא בן 29 יום, למחרת (היום ה-30) הופך להיות ראש חודש ו-היום הראשון של החודש הבא. ואילו החודש הוא בן 30 יום, אזי גם היום ה-30 הוא ראש חודש (כמו הפעם) וגם למחרת היום, היום ה-31 הוא ראש חודש והיום הראשון של החודש הבא. הסיבה ליומיים ראש חודש נובעת מהזמן של בית המקדש, כאשר היו מקדשים את החודש על-פי עדות ראיה. ביום ה-30 של החודש היו כבר מחכים לעדים להגיע לירושלים כדי למסור את עדותם. אם הגיעו מבעוד יום, אזי יום זה הפך ('בדיעבד') לראש חודש, דהיינו ליום הראשון של החודש הבא. אם לא הגיעו, וְאוּ היתה בעיה עם העדות שלהם, אזי היום למחרת הוכרז כבר כראש חודש. כנראה, החליטו חז"ל שעל-אף שאיננו מקדשים את החודש היום עפ"י עדות ראיה, בכל-זאת כדי להזכיר לנו את העניין - וכדי שישאלו שאלות למה זה, ושנרגיש את חסרונו של הבית היחיד שיכול לאגד ולאחד את כולנו, קרי - בית המקדש - החליטו לשמור על עניין שני הימים של ראש חודש.

להקב"ה יש הרבה שליחים בעולם. חלק מהם באים להזכיר לנו שאנחנו עדיין בגלות. אין מצבנו המציאות הבלעדית. העם היהודי בנוי לתפקידים אחרים ממה שאנחנו עושים היום. ואנחנו אמורים לשאול, אף לצעוק – עד מתי?

בפרשת "תרומה" שקראנו בתורה בשבת, התחלנו ללמוד על מלאכת המשכן, המקדש הראשון שהיה לעם ישראל. בהפטרה שקראנו לאחר קריאת הפרשה, אומר ה' יתברך לשלמה: "הבית הזה אשר אתה בונה, אם תלך בחוקותיי ואת משפטיי תעשה ושמרת את כל מצוותיי ללכת בהם והקימותי את דברי איתך ... ושכנתי בתוך בני ישראל ולא אעזוב את עמי ישראל." [מלכים א' ו' 12-13]

"כאשר שמענו כן ראינו בעיר ה' צב-אות בעיר אלוקינו, אלוקים יכוננה עד עולם סלה." [תהלים מ"ח 9]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שני בשבת

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום ב', ה' ב תשס"ה (14 בפברואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

מסיים השיר 'דיינו': "אילו הכניסנו לארץ ישראל, ולא בנה לנו את בית המקדש – דיינו. האמנם?!"

"כאשר שמענו כן ראינו בעיר ה' צב-אות בעיר אלוקינו, אלוקים יכוננה עד עולם סלה." [תהלים מ"ח 9]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שני בשבת

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל